

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 11.40 med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om prisstop. (Midlertidig forlængelse af prisstoppet).

2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den sociale pensionslovgivning [af Bundvad m. fl.].

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om arbejderbeskyttelse i Grønland,

forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyttelse. (Køre- og hviletid i international vejtransport, ansvar, sikkerhedsrepræsentanter m. v., dampkedler, det kommunale maskintilsyn),

forslag til folketingsbeslutning angående ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen. (Forbud mod arbejde i tre skift) [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard],

forslag til folketingsbeslutning angående indførelse af 7 ugers ferie pr. år for personer, som udfører fornødent arbejde ved virksomhed af almennyttig karakter i tre skift [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard]

og

forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Forlængelse af ferien og forhøjelse af feriegodtgørelsen for visse grupper) [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard].

Mødet hævet kl. 11.29.

64. møde.

Fredag den 26. februar kl. 11.40.

Formanden: Den første sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Op- hold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om prisstop. (Midlertidig forlængelse af prisstoppet).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 129) findes i tidenden sp. 4153).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 106 stemmer; 10 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af den sociale pensionslovgivning [af Bundvad m. fl.]

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XVII) findes i tillæg A. sp. 2549, fremsættelsen i tidenden sp. 2877).

Forslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Nathalie Lind): Det af hr. Bundvad m. fl. fremsatte forslag til folketingsbeslutning svarer, som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget, i

[Socialministeren.]

det væsentlige til det socialdemokratiske forslag, vi drøftede her i tinget i december måned 1968 og i oktober 1969. Forslaget om indførelse af en offentlig tillægspension er imidlertid udeladt under hensyn til gennemførelse af den sociale pensionsfond. I forhold til de tidligere forslag er medtaget et nyt spørgsmål, om lempelse i de eksisterende fradragsregler vedrørende pensionernes grundbeløb og pensionstillæg.

Det foreliggende forslag falder i øvrigt som sidst i to afsnit, idet der foreslås dels en række ændringer i den gældende pensionslovgivning, dels en intensivering af overvejelserne vedrørende den videre udbygning af pensionerne med sigte på at nå frem til en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning, finansieret ved arbejdsgiverbidrag.

Det første punkt i forslagets afsnit I om ændringer i de gældende regler drejer sig om ajourføring af pensionerne på grundlag af lønudviklingen. Jeg kan her oplyse, at vi i socialministeriet, siden spørgsmålet sidst blev drøftet her i tinget, har ladet foretage en undersøgelse, som viser folkepensionens størrelse i forhold til arbejdslønnen over en længere årrække til og med 1968. Undersøgelsen angiver folkepensionen for et ægtepar i procent af gennemsnitslønnen for de arbejdergrupper, der indgår i lønstatistikken. Dels sammenlignes pensionen med gruppernes gennemsnitlige bruttoløn, dels sammenlignes den med den indtægt, pensionisterne og arbejderne har haft til egen rådighed efter betaling af skat og obligatoriske bidrag til sociale ordninger.

Af denne undersøgelse fremgår det bl. a., at folkepensionen i perioden fra 1958 til 1968 er blevet forhøjet lidt mere, end tilfældet ville have været, såfremt pensionen havde været underkastet en automatisk regulering på grundlag af udviklingen i de gennemsnitlige arbejderløninger. Ser man på den rene bruttoløn, udgjorde pensionen i 1958 44,5 pct. og i 1968 45,6 pct. For 1969 er indtrådt et fald på godt 1 pct. i forhold til 1968, men man må i denne forbindelse nok tage i betragtning, at 1969-lønningerne kan være præget af de særlige forhold i dette år, det såkaldt skattefrie år, f. eks. ved fremrykning af akkordudbetalinger o. lign.

Den indtægt, der er til egen rådighed for

de to grupper, giver imidlertid det mest reelle sammenligningsgrundlag, fordi forskellene i gruppernes beskatning er så væsentlig. Målt i forhold til denne indtægt er pensionernes andel øget fra 53,8 pct. i 1958 til 55,6 pct. i 1968. I 1969, som på nuværende tidspunkt er det seneste år, for hvilket der kan sammenlignes, var andelen 55,4 pct., det vil sige 1,6 pct. højere end i 1958 og næsten den samme andel som i 1968, 0,2 pct. lavere. Jeg mener derfor ligesom ved debatten sidste år, at den foreliggende statistik giver baggrund for at sige, at pensionerne ikke i de forløbne ca. 10 år er saktet bagud i forhold til arbejdernes gennemsnitsløninger.

Det næste punkt i forslaget vedrører en automatisk regulering af pensionerne. Jeg skal hertil blot bemærke, at de praktiske muligheder for at fremskaffe et grundlag for en sådan regulering bl. a. har været overvejet af et udvalg nedsat af den daværende socialminister i 1960. Som jeg før har haft lejlighed til at nævne her i tinget, konkluderede udvalget dengang, at der ikke fandtes et grundlag, der var velegnet til en sådan regulering. Spørgsmålet er i de seneste år flere gange taget op til overvejelse, og det er socialministeriets opfattelse, at det mest egnede grundlag for en sådan regulering vil kunne fremskaffes fra den kommende indkomststatistik, som baseres på de efter kilde-skattens ikrafttræden foreliggende oplysninger. Når sådanne oplysninger fra kilde-skatteordningen måtte foreligge, vil spørgsmålet blive taget op på ny.

Det tredje punkt i forslaget vedrører spørgsmålet om en udvidet adgang til at opnå folkepension før tiden ved dispensation fra aldersgrænsen. Det foreslås her, at pensionen skal kunne opnås allerede fra 55 års alderen imod fra 60 års alderen i dag, og at der som grundlag for pensionen i højere grad skal kunne tages hensyn til erhvervs-mæssige vanskeligheder. Jeg må til denne del af forslaget bemærke, at socialreformkommissionen, som det også tidligere er oplyst, er i færd med en undersøgelse og overvejelse af spørgsmålet om ydelser til personer, som i en noget fremrykket alder bliver slået ud af deres hidtidige erhverv og har vanskeligt ved at finde anden beskæftigelse.

Også på grund af de strukturændringer, der sker i samfundet i disse år, anser rege-

[Socialministeren.]

ringen spørgsmålet om førtidspensioneringen for en af de opgaver, det er mest påtrængende at løse inden for dette område, og jeg har derfor aftalt med formanden for socialreformkommissionen, at arbejdet på dette område må søges fremskyndet. Vi vil med interesse afvente resultatet af arbejdet i kommissionen.

Uden at foregribe, hvad socialreformkommissionen måtte nå frem til, kan jeg dog pege på, at et af hovedproblemerne netop er at finde den rette balance mellem på den ene side pensionerne, som bør ydes i de tilfælde, hvor der er behov for varig hjælp, på den anden side de andre ydelser, som bør stå til rådighed i de tilfælde, hvor der stadig er en mulighed for tilbagevenden til erhverv. Det er derfor ikke på forhånd givet, at løsningen er at finde blot i en udvidet adgang til førtidspensionering, således som det er skitseret i forslaget.

Det fjerde punkt vedrører spørgsmålet om at lempe de fradragsregler, der er fastsat i pensionslovgivningen vedrørende pensionernes grundbeløb og pensionstillæggene, således at visse pensionistgrupper, som efter de gældende fradragsregler i kombination med skattelovgivningen får deres disponible indkomst beskåret i særlig følelig grad i forbindelse med ekstraindtægter, stilles gunstigere.

Efter forslagsstillernes opfattelse er det ikke udelukket, at det ønskede resultat bedst kan nås ved en kombineret ændring af pensions- og skattelovgivningen. Jeg kan til dette punkt sige, at disse problemer senest er blevet drøftet i folketingets ligningsudvalg i efteråret 1970. I et samråd med finansministeren og mig har udvalget drøftet de samlede virkninger af disse regler. Der var i udvalget enighed om, at det foreliggende materiale viser, at kombinationen af de nævnte regler kan føre til urimelige resultater, og udvalget har derfor henstillet til finansministeren og mig at overveje de rejste problemer med henblik på at rette skævhederne op. Problemerne er teknisk set overordentlig vanskelige at løse, uden at man kommer til at gøre brud på det principielle sigte, der har været bag de enkelte bestemmelser. Det er sikkert, at en eventuel ændring også må vedrøre beskatningsreglerne. Arbejdet med at fremskaffe de nødven-

dige og ønskede oplysninger er igangsat i de to ministerier, og de videre overvejelser må afvente tilvejebringelsen af det materiale, man her får frem.

Det andet hovedafsnit i forslaget til folketingsbeslutning vedrører som nævnt spørgsmålet om at fremme overvejelserne om den videre udbygning af pensionerne med sigte på at nå frem til en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning finansieret ved arbejdsgiverbidrag. Også her må jeg henvise til, hvad jeg tidligere har givet udtryk for: at en sådan pensionsordning ikke for tiden indgår i regeringens overvejelser. Udformningen af den tillægspension, som skal gennemføres fra 1976 med anvendelse af de midler, der opsamles i den sociale pensionsfond, vil der senere blive lejlighed til at tage stilling til, bl. a. på grundlag af overvejelserne i socialreformkommissionen.

Jeg skal til slut resumere min stilling til forslaget. Ifølge de foreliggende beregninger er der ikke sikre holdepunkter for den antagelse, som er fremsat i forslaget, at de sociale pensioner for året skulle være saktet bagud i forhold til lønudviklingen. Med hensyn til en automatisk regulering vil regeringen, indtil vi får fremskaffet det nødvendige statistiske materiale, følge den hidtidige praksis, hvorefter pensionerne forhøjes ved særlig lov. En eventuel udvidelse af adgangen til førtidspension må efter regeringens opfattelse afvente resultaterne af socialreformkommissionens undersøgelser, men jeg føjer til, at vi gerne ser, at disse undersøgelser bliver fremskyndet.

Spørgsmålet om en yderligere lempelse af fradragsreglerne for grundbeløb og pensionstillæg må afvente udfaldet af de undersøgelser, der allerede er sat i gang af finansministeriet og socialministeriet. For også at tage det sidste punkt med i mit resumé kan jeg blot gentage om den videregående tjenestemandslignende pensionsordning, at en udbygning af denne karakter af pensionerne ikke for tiden indgår i regeringens overvejelser.

Clara Munck: I fortsættelse af socialministerens modtagelse af det forslag til folketingsbeslutning, vi nu har til behandling, og under henvisning til socialministerens konkrete oplysninger om pris- og lønudviklingen kan jeg på den konservative folketings-

[Clara Munck.]

gruppens vegne udtale, at vi, for så vidt angår forslaget afsnit II, ikke kan deltage i nogen opfordring til socialministeren. Heller ikke vi mener, at man skal arbejde i øjeblikket med en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning. For så vidt angår forslaget afsnit I, vil vi med vanlig tålmodighed i det sociale udvalg arbejde med de problemer, det her drejer sig om. Det er jo problemer, vi af mange grunde og i mange situationer beskæftiger os med.

Jeg vil gerne om de enkelte punkter sige et par ord. For så vidt angår selve lønudviklingen, kan jeg som sagt henholde mig til socialministerens oplysninger, og jeg synes også, der er anledning til at sige, at det materiale, der foreligger — som ikke mindst stammer fra den periode, hvor hr. Bundvad var socialminister — viser, at vilkårene ikke, som der anføres her, har udviklet sig sådan, at det er absolut utilstrækkelig kompensation, der er givet til pensionisterne. Der er et problem her om at følge lønudviklingen op, og det vil vi være positive over for, som vi har været også under tidligere regeringer. Vi er enige med socialministeren i, at fornødne justeringer må vi fortsat foretage, når vi har et tilstrækkeligt tal- og udviklingsmateriale til rådighed; så må vi fremsætte lovforslag, og dem vil min gruppe være meget positiv over for, som vi også har været det tidligere.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i den konservative folketingsgruppe gerne så, om vi kunne arbejde os frem til dækningsprocenten 60 i forhold til de gældende lønninger, men vi erkender i vores gruppe, at med den udvikling, der er sket på det sociale område med de meget store udgiftsforøgelser i denne regeringsperiode, hvor vi nærmer os 12 milliarder kr. i socialudgifter, er det næppe tidspunktet nu, når de mange andre opgaver også skal løses, at fremsætte et direkte forslag, men det er altså stadig væk den målsætning, vi gerne vil nå frem til.

For så vidt angår det, der er anført i

punkt 2 om den automatiske regulering, er det allerede sagt af den nuværende socialminister, at man ikke har det fornødne grundlag. Det havde den tidligere socialminister heller ikke. Vi satte dengang vor lid til, at når vi fik kildeskatten og den var ordentlig forberedt, så ville vi kunne nå frem til et lønmateriale, der gav os mulighed for at indføre en automatisk regulering på et virkelig reelt grundlag, men vi kan konstatere, at kildeskattesystemet har givet os endnu flere hvis'er og såfremt'er. Vi kan sige fra vores gruppes side, at vi er meget åbne over for at nå frem til en løsning, men vi må altså stadig væk henvise til, at materialet endnu ikke eksisterer.

I punkt 3 tales der om førtidspensionering. Det er et spørgsmål, man også beskæftiger sig meget med i den konservative gruppe, hvor hr. Simonsen flere gange har rejst spørgsmålet fra denne talerstol. Jeg vil gerne sige for mit vedkommende, at når man her vil opfordre til, at der fremsættes et lovforslag om førtidspensionering fra det 55. år, så er der vel ingen, der vil sige, at det er lykken som 55-årig at blive stemplet samfundsmæssigt som arbejdsuduelig. Jeg erindreren en situation, hvor vi fra gruppes side måtte rykke den tidligere socialminister, hr. Bundvad, for at få et cirkulære frem, der virkelig fastslog, at handicappede af forskellig art havde ret til at få anvist stillinger ikke mindst inden for den offentlige sektor. Den udvikling, vi siden har gået igennem, har ført til, at der er beskæftiget langt flere mennesker inden for den offentlige sektor; og fremfor at fastslå, at man er arbejdsuduelig i dette samfund som 55-årig, mener jeg, at vi kunne sætte meget mere voldsomt ind med at anvise stillingsmuligheder for de noget ældre, der af den ene eller den anden grund har vanskeligheder på det almindelige arbejdsmarked.

Jeg har noteret mig i forbindelse med anden lovgivning, at man sikkert får gennemført, at justitsministeren har et ret pænt beløb, et millionbeløb, til rådighed til at oprette nye stillinger som såkaldte parkerings-

[Glara Munck.]

kontrollører. Hvis dette bliver gennemført, sker det med henvisning til, at der er meget arbejde, hvortil den lange uddannelse ikke er fornøden. Jeg vil ganske konkret pege på, at vi kunne tage initiativ til en henvendelse til justitsministeren, hvis det nævnte forslag bliver gennemført, om at man først og fremmest sigter på, at noget ældre, der har vanskeligheder f. eks. på grund af rationalisering på arbejdsmarkedet, kan komme i betragtning, når sådanne stillinger skal sættes.

Jeg tror også, vi på andre områder kunne gøre en effektiv indsats. Som sagt mener jeg ikke, det er lykkeligt for den enkelte, at vi skal være pensionister her i samfundet fra vi er 55 år. Jeg tror på glæden ved at kunne øve en indsats og føle, at man er påskønnet, og her mener jeg ikke, vi har gjort tilstrækkeligt i forhold til de muligheder, det offentlige har. Jeg mener heller ikke, revalideringen har sat tilstrækkeligt ind her. Vi ser alt for mange eksempler på, at man henviser lidt ældre til revalidering, og at de kommer derfra med en meddelelse om, at det ikke har været muligt for tiden at anvise arbejde eller egentlige optræningsmuligheder.

Her vil vi altså gerne arbejde aktivt i udvalget, men jeg mener ikke, vi bør gå ind for en lovgivning nu om førtidspensionering ved det 55. år. Jeg forstår godt, hvad der ligger bag den socialdemokratiske henstilling, nemlig den kendsgerning, jeg har talt om, at ældre mennesker har vanskeligt ved at skaffe sig nye beskæftigelsesmuligheder. Men jeg vil gerne sige, at vi har jo en lovgivning, der gør, at mange ældre allerede nu bliver tidligt pensioneret, det sker ifølge loven efter lægehenvi sning, men med udviklingen af vort sociallægesystem, med den moderne indsigt fra lægeside i sociale forhold, er kombinationen jo ikke så vanskelig, og vi kan da også se af vort materiale, at vi år for år har flere førtidspensionerede. Men som sagt vil vi gerne satse mere på beskæftigelsesmulighederne.

Man nævner i punkt 4 i det socialdemokratiske forslag de ulemper og, det erkender vi, væsentlige ulemper, der er forbundet med skattesystemet i forhold til indtægter ved siden af pensionen. Vi er her enige med socialministeren, der jo gav den konkrete oplysning, at det er et spørgsmål, vi skylder pen-

sionisterne at arbejde videre med. Men jeg vil gerne for mit vedkommende sige, at der er andre grupper i dette land end pensionisterne, der bliver ramt af skattesystemet, når de ud over et virkeligt lavtlønsniveau ved en personlig indsats kan skaffe sig indtægter, der måske kan give mulighed for visse goder ved siden af selve opretholdelsen af den daglige eksistens. Derfor vil jeg bede om, at man fortsat ser på spørgsmålet om skattelovgivningens betydning på den måde, at man ikke deler folk op lovgivningsmæssigt i bestemte grupper: kvinder, enlige, pensionister, men at vi når frem til en hensigtsmæssig lovgivning, hvor der i almindelighed skabes sikkerhed for, at mindre indtægter ikke ødelægges, og at arbejdsglæden ikke ødelægges af den form for beskatning, der er gennemført.

Jeg kan altså kun gentage nu, at der er enkeltheder i dette forslag, vi ikke ser på med megen sympati, men at vi selvfølgelig går ind med åbenhed i det arbejde, det kan være naturligt at gennemføre på baggrund af dette forslag, der nu sikkert går til behandling i det sociale udvalg.

Evan Jensen: For det første vil jeg henviser til mine udtalelser ved de to tidligere lejligheder, hvor vi har behandlet forslag fra socialdemokratiet omhandlende den sociale pensionslovgivning.

Vi har, som der gøres opmærksom på i bemærkningerne til forslaget, siden sidst fået den sociale pensionsfond, hvorfor forslaget om indførelse af en tillægspension er udgået. Endvidere vil jeg gøre opmærksom på, at der er kommet noget nyt i det socialdemokratiske forslag, nemlig forslaget om lempelse i de eksisterende fradragsregler.

Må jeg sige vedrørende det første, forslaget omhandler, nemlig en ajourføring af pensionerne under hensyn til lønudviklingen på arbejdsmarkedet siden den 1. april 1969, at socialministeren jo lige har givet oplysning om en undersøgelse foretaget af socialministeriet, der viser, at pensionerne ikke er forringet i forhold til arbejdernes gennemsnitslønninger.

Det andet punkt i forslagets afsnit I er indførelse af en automatisk regulering af de sociale pensioner i forhold til lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Vi ved, at vi ikke hidtil har haft det nødvendige grundlag for at

[Evan Jensen.]

kunne foretage en sådan regulering. Når den kommende indkomststatistik foreligger, vil vi fra venstres side være villige til at drøfte spørgsmålet.

Det tredje punkt i forslaget til folketingsbeslutning omhandler muligheden for at opnå førtidspension fra det fyldte 55. år. Venstre har sympati for tanken om at sikre de mennesker, der rammes på deres arbejde og indtjening som følge af strukturudviklingen, men som jeg tidligere har givet udtryk for, vil vi fra venstres side se socialreformkommissionens udtalelser om dette spørgsmål, inden vi tager endelig stilling.

Om forslaget om lempelse af fradragsreglerne vedrørende pensionernes grundbeløb og pensionstillæggene vil jeg henvise til socialministerens oplysning om, at finansministeren og socialministeren er i gang med at udarbejde et materiale, der belyser problemet.

Endelig er der som afsnit II i forslaget fra socialdemokratiet en opfordring til socialministeren omat intensivere overvejelserne med henblik på en alle dækkende tjenestemandslignende pensionsordning, som skal finansieres ved arbejdsgiverbidrag. Vi har jo for ikke ret lang tid siden gennemført forslaget om en social pensionsfond, der med hensyn til udbetaling af tillægspension skal være virksom fra 1976, og jeg kan sige, at vi fra venstres side ikke vil støtte den opfordring, som socialdemokratiet her er kommet med.

De økonomiske konsekvenser af en realisering af folketingsbeslutningen kan vi ikke læse noget om i forslaget. Det kunne ellers nok have været meget interessant.

Må jeg til sidst sige, at som vi fra venstres side har givet udtryk for det og også gerne vil gøre det i dag, mener vi, at de sociale pensioner må udbygges i takt med de muligheder, den almindelige velstandsudvikling giver.

Valbak: Det problemkompleks, vi har til behandling i dag, er et af de emneområder, som vi nu igennem flere år har haft som fast punkt på dagsordenen rundt regnet én gang hvert år, og der har derfor været lejlighed til at vende og dreje de fleste af de delproblemer, som er indeholdt i forslaget.

Siden vi sidst behandlede et socialdemokratisk forslag om en pensionsreform for vel

godt et års tid siden, er der sket det afgørende nye, at der er sat nogle seneste tidsfrister for afklaring af de to mest omfattende principielle spørgsmål, som beslutningsforslaget rejser.

Tinget behandlede og vedtog i foråret 1970 regeringens forslag om en social pensionsfond, en ordning, som medførte, at vi om 4 år skal vedtage en lov om pengenes udbetaling, dvs. at vi inden da skal have drøftet os frem til en beslutning om tillægspensionens nærmere udformning. Det vil igen sige, at socialreformkommissionen i ordentlig tid inden da skal fremkomme med en betænkning. Kommissionens betænkning vil indeholde flere alternative forslag, flere forskellige pensionsprofiler at vælge imellem, forslag, som hviler på teknikerens grundlæggende arbejde.

Må jeg til dokumentation af dette henvise til bemærkningerne til lovforslaget om den sociale pensionsfond. Lad mig også henvise til beslutningen i kommissionen den 17. april 1970 om nedsættelse af en arbejdsgruppe af teknikere til at udarbejde alternative løsninger til at træffe politiske beslutninger inden for den tidsfrist, jeg lige omtalte. Beslutningen blev som bekendt truffet i det særlige udvalg om problemet, som består af repræsentanter for de politiske partier.

Problemerne omkring førtidspensionsbehovet vil blive behandlet i den samme arbejdsgruppe, hvilket der også er taget beslutning om. Går vi ud fra 67 års alderen som normal pensionsalder, ses det, at vi her i landet har adskillige førtidspensionsordninger. Vi har de generelle ordninger for kvinder, hvor man går helt ned til 45 års alderen, og vi har de individuelt virkende bestemmelser om invalidepension og førtidspension, hvor svigtende helbred er afgørende. Opgaven må da være at få indkredset, hvilke typiske tilfælde eller grupper af tilfælde de nugældende bestemmelser ikke når ud til. Dernæst må opgaven for teknikerne være at opregne fordele og ulemper ved de mulige veje for at få dækket udækket behov ind. Jeg går ud fra, at vi til sin tid kommer til at vurdere muligheden for at udvide eller lempe én eller flere af de ordninger, som er gældende, med mulighed for som i Sverige f. eks. at indføre det særlige begreb, som derovre kaldes omstillingsbidrag.

[Valbak.]

Jeg vil i øvrigt gerne henstille, at arbejdsgruppen tager sig tid til at få foretaget en vurdering af de generelle førtidsordninger for kvinder i lyset af de opståede støtteordninger af revaliderende og uddannende karakter, i lyset af de udvidede selektive bestemmelser; man eventuelt når frem til at foreslå, og i lyset af kvindens stilling i nutidens og morgendagens samfund. Jeg forestiller mig, at socialreformkommissionen sammen med kvindekommisionen måske kunne finde ud af dette problem og i øvrigt af andre pensionsproblemer for kvinder, f. eks. et problem, jeg før har været inde på her i salen, nemlig problemet om at indføre pension pr. hoved, ikke pr. familie, sådan at kvinden også på dette område når frem til ligestilling med manden.

I et kommende udvalgsarbejde kunne vi måske få lidt nærmere rede på, hvornår arbejdet med førtidspensioneringsproblemerne kan forventes afsluttet. Hvad vi ved som noget sikkert, er, at disse problemer skulle behandles før tillægspensionsproblemerne i arbejdsgruppen, så der skulle jo ikke kunne gå så forfærdelig lang tid, inden der kan ligge noget på bordet om det, og dér noterede jeg mig ministerens bemærkning om, at man har søgt dette arbejde fremskyndet. Det er jeg glad for, for jeg er enig i, at det er et vigtigt spørgsmål at nå frem til afklaring af.

I et udvalg kunne vi måske også se på problemerne omkring fradragsreglerne og ajourføringsteknikken. Den automatiske regulering er vi jo enige om at ønske gennemført, så snart det teknisk er muligt; at de tekniske forudsætninger hverken er til stede i dag eller i morgen, er forslagsstillerne nok klar over, som andre er det, formoder jeg.

Vivike: Da vores ordfører i denne sag er forhindret i at være til stede, skal jeg meddele, at vi anbefaler det socialdemokratiske forslag til folketingsbeslutning. Det er tydeligt at se, at det i dag er meget alvorligt for et menneske i 50'erne at miste sin stilling eller sit arbejde, og så er det næsten lige meget, hvad dette går ud på. Det var jo også medvirkende til, at socialistisk folkeparti for 2 år siden fremsatte forslag om en førtidspension.

I forslaget indgår også problemet om, hvor dårligt det kan betale sig for pensionister at tage ekstraarbejde på grund af beskatningen. Vi finder, der er mange positive ting i forslaget; vi har jo i pensionisterne en arbejdsreserve, som der udmærket godt kan være brug for.

Vi er velvilligt indstillet og positive over for et udvalgsarbejde om forslaget til folketingsbeslutning.

Hanne Reintoft: Jeg er ganske enig med de socialdemokratiske forslagsstillere i, at der må gøres en lovgivningsmæssig indsats på pensionsområdet og helst snarest. Jeg har mange gange i de senere år påpeget, at netop vore pensionister efterhånden er blevet en meget, meget svagt stillet gruppe, svagt stillet med hensyn til omsorg og svagt stillet med hensyn til de fornødne sociale faciliteter, ikke mindst plejehjem, og først og fremmest svagt stillet med hensyn til økonomien.

Det nytter ikke som prøvet af nogle politikere for pensionisternes vedkommende at søge at prioritere behovene. Alle pensionisternes behov har været forsømt så længe, at det er absolut nødvendigt at få problemerne løst til bunds. Enkelte pensionister kan i kraft af særlig billig bolig, hjælp fra familie, ekstraarbejde eller ekstrapension nogenlunde klare sig, mens der er mange pensionister, ikke mindst i landets prismæssigt dyreste kommuner, der fører en tilværelse, hvor det kan diskuteres, om reglerne for eksistensminimum er overholdt, og vi er jo også noget i konflikt med de internationale regler om det. Her er tale om virkelig nød, her er tale om manglende penge til den daglige kost og til de mest nødvendige forbrugsgoder. Samfundets velstand bygger på deres livs indsats, og vi har her i landet en befolkning, som aldersmæssigt har en meget gunstig fordeling i forhold til mange andre lande, så det er ikke nogen undskyldning for tingenes tilstand.

Pensionisterne lider meget hårdt under, at det ikke er muligt for dem i kraft af deres samfundsmæssige stilling at danne effektive pressionsgrupper, og de diskrimineres på en række punkter groft.

Som det har været nævnt, må man midt i en diskussion om sambeskatning, ligeløn osv. også trække frem, hvordan man diskri-

[Hanne Reintoff.]

minerer de gifte pensionister ved kun at give dem halvanden pension. Det er et forhold, der ikke alene giver økonomiske belastninger, men også menneskeligt en lang række indviklede forhold, og jeg er egentlig forundret over, at socialdemokratiet ikke har det med i sit forslag om en bedre pensionslovgivning at sørge for fuld pension til hver enkelt pensionist. Jeg ved ikke, om der er en begrundelse for det og man ikke selv ønsker at gennemføre det, men jeg vil godt høre, hvorfor man ikke har taget det med; det er et ganske almindeligt krav blandt de fleste gifte pensionister i dag.

Vi kan selvfølgelig tilslutte os, at pensionerne skal ajourføres med hensyn til pengeens mængde. Vi kan også tilslutte os, at denne ajourføring skal gøres automatisk, selv om vi altså må konstatere, at LO-ledernes alt for store eftergivenhed også her kommer til at mærkes ganske føleligt for pensionisternes vedkommende.

Samtidig er jeg dog en smule betænkelig ved, om regulering, selv om det bliver en automatisk regulering efter arbejdsmarkedets lønforhold, er tilstrækkelig. De fleste pensioner udgør efterhånden et eksistensminimum, og det må nok medføre en løbende revision ikke ud fra lønforholdene på arbejdsmarkedet, men ud fra et eksistensgrundlagskriterium. Vi ved jo fra arbejdsmarkedet, at visse faggrupper undertiden mener at have råd til at sælge visse lønfordele for at opnå sociale goder, f. eks. kortere arbejdstid og længere ferie, men vi ved også, at de lavest lønnede og så pensionisterne, der er helt nede omkring eksistensminimum, i og for sig ikke har råd til at undvære en lønmæssig fremgang eller en pensionsfremgang for at opnå disse sociale goder, som vellønnede fag kan have råd til at tilkøbe sig.

Førtidspension bliver et stadig mere presserende emne; nedslidningen på vore arbejdspladser i dag er meget hård og foregår i et forrygende tempo. Vi ved alle, at mange bare midaldrende arbejdere ikke kan klare tempoet, de er uønskede af arbejdsgiverne, og ulykkeligvis bliver de også tit en klods om benet på de unge arbejdere, der simpelt hen er nødt til at gå ind i akkordjageriet for at klare de mest nødvendige udgifter, ikke mindst deres høje husleje. At de også selv

ved dette akkordjageri bliver udsat for en alt for hurtig nedslidning, er en tragisk følge af hele samfundets struktur.

Den svenske socialmediciner Gunnar Inge har med al tydelighed bevist, at dødelighed og sygelighed følger klassesdelingen i samfundet ganske slavisk, så sygdom og tidlig død rammer de ufaglærte hårdest, derefter de faglærte osv., med en faldende og mere behagelig kurve for samfundets bedre stillede.

Jeg tror, alle praktiserende læger kan tale om disse tidligt nedslidte arbejdere, som det er næsten umuligt at indpasse i vores nuværende sociale lovgivning, og de fleste politikere kender også til nødråb fra denne gruppe.

Jeg tror, vi må holde på, at vi først og fremmest skal have en generel nedsættelse af den almindelige pensionsalder til 62 eller 65 år og derefter en betydelig udvidet adgang til førtidspension. Socialdemokratiet nævner 55 års alderen. Jeg er noget bekymret ved at sætte en fast aldersgrænse, da det kan være meget svært at fastsætte den biologiske alder for, hvornår nedslidningen sætter ind, og jeg tror, man i hvert fald må forsøge lovgivningen med en meget udvidet fleksibilitet på dette område.

Førtidspensionering på grund af samfundets strukturvanskeligheder presser sig jo stadig på, og der har før været fremsat lovforslag om det. Jeg er nødt til at medgive, at det kan være nødvendigt, men jeg vil gerne igen understrege, at det er en uhenigtsmæssig og nedværdigende løsning for et samfund, at vi bliver nødt til at pensionere arbejdsduelige og arbejdsinteresserede personer, fordi vi ikke kan strukturere vort erhvervsliv hensigtsmæssigt. Jeg er ganske enig i, at hvis man i øvrigt er arbejdsdygtig og kan tjene en fuld løn, er det absolut ikke morsomt at skulle pensioneres, bare fordi vi ikke har formået at flytte vores industrier ud og lave en fornuftig struktur i vores landbrug og i det hele taget bygge samfundet hensigtsmæssigt op. Det kan som sagt være en nødvendighed, men man skal ikke tro, det er nogen løsning for de personer, der ønsker at fortsætte deres arbejdsliv, og jeg synes, det viser samfundets ynkelighed i en nøddeskal, når man ikke kan bruge den disponible og velegnede arbejdskraft længere.

Skattetrækket i pensionerne bør selvfølgelig

[Hanne Reintoft.]

lig laves om, som det bør det for alle sociale ydelser; dels rammer de urimelig hårdt, de rammer i flæng, dels forvirrer de forskellige regler pensionisterne utrolig meget. Vi vil meget gerne støtte en betydelig lettere beskatning, og jeg vil også henstille til socialministeren, at man øger instruktionen for pensionisterne, for de kan simpelt hen ikke finde ud af skatetrækket og den kompensation, der er ydet dem; det er utallige forespørgsler, man har både her og dér. Man kan næsten ikke komme på et møde, uden at der står, jeg ved ikke hvor mange pensionister for at få rede på deres skatteforhold. Det må da i hvert fald være muligt, når man plyndrer folk, at forklare dem, hvordan man plyndrer dem.

Vi er også enige med socialdemokratiet i, at pensionerne skal være bedre; lad mig dog fremhæve, at det, vi først skal rette blikket imod, er de pensionister, der kun har folke- eller invalidepensionen at leve af.

Må jeg dér igen komme med en lille henstilling om, at man forbedrer forholdene for de invalidepensionister, der har børn mellem 18 og 21 år; selv om man er invalidepensionist, kan man godt føle trang til at få sine børn uddannet.

Pensionisternes økonomiske forhold må først og fremmest rettes op for dem, der kun har pensionen, og derefter må vi se på en generel forbedring for alle pensionister. Men i øjeblikket har en række personer på andres bekostning urimelige fordele af den asociale lovgivning om den fulde folkepension, og det er ikke dem, vi skal hjælpe i første omgang, men dem, der er henvist til at leve af pensionen alene.

De sidste år har været meget hårde for de pensionister, der kun har deres pension; jeg ved ikke, om socialministeren ved det. Mange har fået gæld, og mange har fået nødvendige forbrugsgoder som beklædning osv. slidt helt ned. Jeg mener, det er så alvorligt, at regeringen bør overveje på en eller anden måde at komme disse mennesker til hjælp ved bevilling af et engangsbeløb, og vil gerne foreslå ministeren at overveje, om man måske kunne yde dem en måneds ekstra pension for at rette op på den elendighed, der vitterlig eksisterer. Jeg tror, mange pensionister synes, når vi diskuterer pensionslovgivning, at det er vores egen

fremtidige pension, vi diskuterer, og ikke en afhjælpning af den konkrete øjeblikkelige nød, der eksisterer. En øjeblikkelig kommen til hjælp må ske i erkendelse af det efterslæb, pensionisterne har fået — og det er vist erkendt fra alle sider, at de har fået det. Det må ske i erkendelse af den udhuling af deres pension, der er foregået ved skatetræk, ved afgiftsstigninger og ved de forhøjede priser. Kommer der alvorlige prisstigninger nu, må vi gøre os klart, at det simpelt hen bliver umuligt for visse pensionister at klare sig, og det kunne afhjælpes i første omgang, indtil man fik lavet en bedre lovgivning, ved et engangsbeløb.

Jeg vil ønske, man vil tage det op til seriøs overvejelse, da vi beskæftiger os med et område, hvor hjælp virkelig er påkrævet, og hvor der virkelig er tale om, at folk trænger til forståelse og assistance.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bundvad): Jeg vil gerne begynde med at sige tak til minister og ordførere, ikke for fuld tilslutning til de tanker, vi har nedlagt i forslaget, men dog for udtalt forståelse af de problemer, der ligger heri. Så er der dog håb om, at vi igennem forhandlinger og diskussioner langs ad vejen og i socialudvalget kommer til resultater på nogle af punkterne.

Med hensyn til spørgsmålet om ajourføring af pensionerne vil jeg gerne sige, at det, at ministeren nævner, at der fra 1958 til 1968 er sket en fremgang fra 53,8 pct. til 55,6 pct., er dog ikke et udtryk for, at der ikke er kommet et efterslæb efter den tid. Den fremgang, der dér er sket, er sket under den forrige regering, og jeg kan personligt kun være tilfreds med, at ministeren synes at ville tage det til indtægt.

Men lad mig sige, at vi fra sidste regulering begyndte at regulere på et andet grundlag, end vi tidligere gjorde, med en skarp modregning i skatter og med forskellige andre modregninger, hvorved man kom ned på, at der ikke blev skabt dækning i forhold til fremgangen i lavtlønnen på samme måde som tidligere. Da vi diskuterede det, var der da også betydelig, jeg kan godt sige bekymring hos de radikale for, at man var kommet så langt ned i reguleringen, at der ikke var mulighed for at modvirke det efterslæb, som man måtte mene ville komme, eller den længelidning, som hr. Valbak dengang gav

[Bundvad.]

udtryk for at man ikke kunne vinde ind på. Hvis vi nu regnede på tallene, ville vi nok meget hurtigt finde ud af, at sådan forholder det sig. Vi skal derfor efter min mening regulere i forhold til den udvikling, der er sket på arbejdsmarkedet, og således at der gives en reel forhøjelse.

Jeg kan ikke se, at man skal bruge tallene fra 1958 til 1968 som udregning; man skal sige: hvor langt kom vi til i 1968? Vi skal ikke tænke tilbage på tallene, der ligger lavere, jo længere vi kommer tilbage, for det er vel ikke folketingets eller regeringens tanke, at vi skal sænke niveauet for de ældre? Vi skal tværtimod forhøje det, hvis vi kan komme til det. Der vil jeg gerne sige til fru Clara Munck, at jeg godt kan forstå et vist forbehold fra et regeringspartimedlem i øjeblikket, men jeg må måske have lov til at minde om et konservativt forslag om forbedring af folkepensionen fra 1967 op til 60 pct. Fru Clara Munck nævnedes også tallet i dag, men der var bare ingen penge i det, og det skulle vente. Jeg mener, at vi skal fortsætte udbygningen og i den udstrækning, vi kan, også forhøje beløbene. Det kan vi se på i udvalget og foretage nærmere beregninger.

Med hensyn til den automatiske regulering vil jeg gerne sige, at det er rigtigt, at vi tidligere har prøvet på at finde en reguleringsfaktor, og det er ikke lykkedes endnu. Vi prøvede i min tid i socialministeriet at finde en, men vi kunne ikke. Sidste gang, vi drøftede det, var vi inde på, at vi ved kilde-skattesystemet fik nogle nye og hurtigere beregningsmuligheder, end vi tidligere havde haft, og vi har fået udbygget Danmarks Statistik, vi har fået edb-anlæg og systemer, der kan regne hurtigt for os. Derfor tror jeg, vi skal foretage en ny prøvelse af sagen for at se, om der ikke nu er en chance for at finde frem til en faktor i sådan en automatisk regulering. Jeg mener, at vi efterhånden må kunne gøre det. Jeg vil også sige, at det, at man automatisk regulerer i forhold til arbejdsmarkedet, jo ikke er ensbetydende med, at man dermed har låst bevægelsen i pensionerne fast, for det er bare et spørgsmål om, hvilket tal man ind sætter i den eventuelle regulering.

Med hensyn til førtidspensioneringen vil jeg meget gerne understrege det stigende behov, der bliver for at se på problemet.

Tempoet er stigende i erhvervslivet: forceret arbejde, nedslidte folk og stressede folk og ofte i en alder, hvor det ikke er muligt at omskole dem eller revalidere dem til noget andet. Desuden finder der en strukturændring sted i landbruget og mange andre steder, inden for detailhandelen f. eks., og rammer en sådan strukturændring folk oppe i nærheden af pensionsalderen, er problemet ofte så stort for dem, at de ikke kan klare det.

Jeg er ganske enig i de betragtninger, der har været fremført her i dag om, at det drejer sig om, at folk skal være i beskæftigelse til normal løn, og jeg er fuldkommen enig i de betragtninger, fru Clara Munck var inde på om fortrinsstillinger for disse folk. Men vi er i den situation, at der er mange mennesker op imod den alder, der ikke er så hårdt ramt, at der kan være tale om invalidepension, men som dog heller ikke kan omskoles til anden beskæftigelse, og det er de nødsituationer, vi må tænke på. Der er jeg sådan set ked af, at man siger, at det kan socialreformkommissionen klare, idet jeg dog kan udtale glæde over, at man vil fremme arbejdet hermed. Men vi har været enige om, at den kommission ikke må bruges som syltekrukke, og det håber jeg ikke skal være tilfældet med denne sag, for den haster.

Med hensyn til fradragsreglerne er det rigtigt, som ministeren henviste til, at folketingets skatteudvalg har haft denne sag til behandling. Der citerede ministeren fra betænkningen det, der er rigtigt, at en kombination af reglerne fra sociallovgivningen og skattelovgivningen kan give nogle resultater, som er urimelige. Det må vi se at finde en løsning på, for vi er i den situation særlig med hensyn til ægtepar, at hvis de bare tjener en lille smule ud over pensionen, så, jeg havde nær sagt straffes de, for så trækkes der så meget fra, at det ikke kan betale sig at arbejde, og det er en ulykkelig situation. For mens vi på den ene side har en del folk, som ikke kan følge med op til pensionsalderen, men må have førtidspension, må vi på den anden side være interesseret i, at folk over pensionsalderen kan være beskæftiget, det er en fordel både for dem selv og for samfundet. Derfor mener jeg, at vi skal se, om vi ikke kan finde en løsning her. Det er muligt, det skal ske både over den sociale lovgivning og over skattelovgiv-

[Bundvad.]

ningen, men vi må kunne finde en løsning, så folks lyst til at være beskæftiget kan bevares.

Så skal jeg kun til slut om vores tanke om en tjenestemandslignende pension sige, at den jo ikke har fået flertallets tilslutning her i dag. Det havde jeg sådan set heller ikke ventet. Men denne sag må stadig drages frem, for man må være klar over, at man ikke i det lange løb kan opretholde denne forskelsbehandling mellem på den ene side tjenestemænd og på den anden side alle andre, der også har bestilt noget igennem et langt liv. Det går ikke. Vi må kunne finde frem til en ordning, hvorefter pensionen står i forhold til den løn, man har oppebåret, og vi må være klar over, at de nuværende pensionister er fra en tid, hvor der kunne være smalhans, og de synes derfor, at den pension, de får, er nogenlunde, men den nye generation, de, der er unge i dag, kan ikke indstille sig på at skulle ned på det plan. De forventer og vil sikkert også gerne bidrage til en pension, hvormed de stort set kan opretholde den levestandard, de har oparbejdet igennem årene. Jeg tror, vi skal indstille os herpå og forberede det i ordentlig tid.

Jeg anbefaler forslaget.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg har kun nogle ganske få bemærkninger til hr. Bundvad.

Jeg tror, det er rigtigt, som det blev nævnt, at jeg under det kommende arbejde i socialudvalget giver de oplysninger, man har brug for for at kunne vurdere, hvordan indtægtsfremgangen har været. Jeg må her henvise til, hvad jeg sagde i mit første indlæg om de forskellige procentstørrelser.

Hr. Bundvad sagde, at arbejdet i socialreformkommissionen ikke måtte virke forsinkende på sociale fremskridt. Jeg kan sige, at det er sandelig heller ikke min tanke, men jeg tror også, vi kan blive enige om, at med hensyn til forholdet mellem førtidspensionering og de ydelser, som skal anvendes i kortere varende tilfælde, er der mange problemer, der skal løses, og jeg synes også, det er rimeligt, at en embedsmændsgruppe ser på de problemer, som hr. Valbak her rejste, således at man får et bredere grundlag at tage stilling på.

Det, jeg først og fremmest kom herop for at sige, vedrører imidlertid spørgsmålet om mulighederne for at finde frem til en automatisk regulering. Det er sandelig ikke sådan, at vi ligger på den lade side i socialministeriet, men vi må jo først have den fornødne indkomststatistik frem i forbindelse med kildeskatten, men vi følger denne sag nøje, og jeg har før givet udtryk for, at når vi har det fornødne materiale, vil regeringen tage dette spørgsmål op.

Må jeg endelig sige angående det meget vanskelige problem om pensionister med ekstraintægter og med stigende indtægter, at det vil være noget svært på én gang at forene fru Hanne Reintofts forslag om, at dem, der i første række skal gøres noget for, er dem, der slet ikke har indtægter ud over pensionen, og så forslaget om at finde en lempeligere løsning for de pensionister, der har indtægter ved siden af. Jeg ser vanskelighederne i dette problem, og som jeg sagde i mit første indlæg, kan konsekvenserne af dette sammenfald af skatteregler og nedslagsregler i den sociale lovgivning være urimelige, men jeg vil understrege, at dette problem ikke er en konsekvens af de lovændringer, der skete i forbindelse med kildeskattelovens vedtagelse. Den reelle reduktion, som sker i forbindelse med ekstraintægter, fordi der sker nedsættelse af pensionen, og fordi der kan blive tale om beskatning, var af mindst samme omfang under de gamle nedslagsregler som under de nuværende regler. Det er altså et problem, der har eksisteret i mange år, men man er altså nu fra socialministeriets og finansministeriets side gået i gang med at kortlægge dette spørgsmål, og når det er sket, må vi overveje, hvilke løsninger der måtte være mulige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om arbejderbeskyttelse i Grønland,

forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyttelse. (Køre- og hviletid i international vejtransport, ansvar, sikkerhedsrepræsentanter m. v., dampkedler, det kommunale maskintilsyn),

forslag til folketingsbeslutning angående ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen. (Forbud mod arbejde i tre skift) [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard],

forslag til folketingsbeslutning angående indførelse af 7 ugers ferie pr. år for personer, som udfører fornødent arbejde ved virksomhed af almennyttig karakter i tre skift [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard]

og

forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Forlængelse af ferien og forhøjelse af feriegødsel for visse grupper) [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard].

Valgt blev: *Simonsen, Mads Eg Damgaard, Asger Jensen, Winther, Niels Andersen, Holger Hansen, Johan Philipsen, Svend Haugaard, Erik Hansen (Ålborg amt), Valbak, Erling Dinesen, Thomas Have, Knud Hertling, Carl P. Jensen, Anker Jørgensen, Bertel Pedersen og Villy Christensen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Niels Ravn har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren tage initiativet til en drøftelse med Amdtsrådsforeningen med det formål at begrænse amternes vejinvesteringer til fordel for en hurtigere udbygning af motorvejsnettet?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 2. marts, kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) Anden behandling af:

Forslag til lov om afgift af vin og frugtvin m. m.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af statsbaneloven. (Sammenlægning af il- og fragtgodsbefordringen).

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.37.

65. møde.

Tirsdag den 2. marts kl. 13.30.

Formanden: Medlem af folketinget Sigsgaard har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„I hvor mange tilfælde er bruttoavance for danske datterselskaber af udenlandske moderselskaber ved den senest afsluttede ligning fastsat ved skøn, jfr bestemmelsen i selskabsskattelovens § 12, stk. 1, og ud fra hvilke nærmere kriterier er der taget stilling til anvendelse af bestemmelsen?“

Spørgeren udbeder sig skriftligt svar.

Medlem af folketinget Dagmar Andreasen har meddelt mig, at hun ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Har ministeren overvejet, hvordan man skal give handlende dækning for de